

MARZEC 2021

ALERT ANTYZATOROWY



Trape
Konarski
Podrecki
& Wspólnicy

TKP

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) wydał pierwsze cztery decyzje w sprawach zatorów płatniczych. W dwóch nałożył na przedsiębiorców nadmiernie opóźniających się z zapłatą świadczeń pieniężnych kary pieniężne wyliczone na podstawie ustawowego algorytmu. W kolejnych dwóch odstąpił od wymierzenia kary, gdyż przedsiębiorcy wykazali, że sami byli ofiarami braku zapłaty ze strony innych podmiotów. Przeszło 90 innych postępowań jest jeszcze w toku i należy się spodziewać wszczęcia następnych. W niniejszym alercie przypominamy najważniejsze kwestie dotyczące kompetencji organu ochrony konkurencji w walce z zatorami płatniczymi. Alert ma charakter ściśle praktyczny.

Adresatami przepisów antyzatorowych są szeroko rozumiani przedsiębiorcy (poza podmiotami publicznymi).



Prezes UOKiK może wszcząć postępowanie antyzatorowe, jeżeli stwierdzi – po przeprowadzeniu wstępnej analizy posiadanych informacji (tzw. analizy prawdopodobieństwa) – że w przypadku danego przedsiębiorcy występuje ryzyko nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. Dane o transakcjach handlowych organ może uzyskać od szefa Krajowej Administracji Skarbowej, a konkretnie z jednolitych plików kontrolnych. Prezes UOKiK ma też prawo żądania przekazania informacji i dowodów od samych przedsiębiorców, a także przeprowadzania kontroli. Co więcej, minister ds. gospodarki może przekazać Prezesowi UOKiK informację o podejrzeniu, że kierowane do niego sprawozdania sporządzane co rok przez największych płatników CIT zawierają nierzetelne lub nieprawdziwe dane. Po raz pierwszy takie sprawozdania musiały zostać złożone do końca stycznia 2021 r.

Nadmierne opóźnienie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych zachodzi, gdy suma świadczeń pieniężnych niespełnionych oraz spełnionych po terminie przez danego przedsiębiorcę przekroczy w okresie kolejnych trzech miesięcy 5 mln zł. Od 2022 r. próg ten zostanie jednak obniżony do 2 mln zł, co poszerzy zakres przypadków, w których możliwa stanie się interwencja organu.

Co wliczamy do sumy 5 mln zł niespełnionych bądź spełnionych po terminie świadczeń pieniężnych?

1. Niezapłacone w terminie wynagrodzenie z tytułu dostawy towarów bądź świadczenia usług, w tym:

- kwoty należne wobec wszystkich wierzycieli danego dłużnika (kwota 5 mln zł nie musi stanowić długu tylko wobec jednego podmiotu);
- niespełnione oraz spełnione po terminie świadczenia pieniężne w ramach grupy kapitałowej (brak jest w przepisach wyłączenia dla relacji wewnętrznych).

Czego nie wliczamy?

- Niezapłacone świadczenia o charakterze publicznym (np. na ZUS) lub pracowniczym.
- Świadczenia pieniężne, których termin spełnienia wypadł wcześniej niż 2 lata przed wszczęciem postępowania.
- Odsetki od niezapłaconych świadczeń pieniężnych.
- Wartość świadczeń wynikających z umów, które nie mają charakteru transakcji handlowej.

Prezes UOKiK obligatoryjnie nakłada karę pieniężną na przedsiębiorcę, jeżeli stwierdzi nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. Karę oblicza się na podstawie algorytmu. Przypomina to wyliczanie odsetek. Brak jest w ustawie możliwości miarkowania kary. Możliwe jest jednak wyjątkowo uzyskanie procentowej redukcji jej wysokości. Zależy to od dalszych działań i zobowiązań strony.



Ustawa antyzatorowa ma na celu przede wszystkim walkę z tymi podmiotami, które generują zatory płatnicze, gdyż ich zachowania oddziałują na możliwość terminowej realizacji płatności przez kolejnych przedsiębiorców, a to negatywnie wpływa na całą gospodarkę. Z tych względów ustawa przewiduje, że Prezes UOKiK odstępuje od wymierzenia kary, jeżeli nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych wynika z tego, że dany przedsiębiorca sam jest ofiarą opóźnień w zapłacie ze strony własnych dłużników. Nieotrzymane świadczenia muszą być jednak co najmniej równe lub wyższe niż kwota, z której zapłatą przedsiębiorca się nadmiernie opóźniał.

Możliwe jest także odstąpienie od wymierzenia kary w razie zaistnienia siły wyższej oraz w innych uzasadnionych przypadkach. To przedsiębiorca musi jednak przedstawić przekonującą argumentację przemawiającą za rezygnacją przez organ z nałożenia kary.



Jeżeli przedsiębiorca otrzyma od Prezesa UOKiK pismo z żądaniem udzielenia informacji, winien we wskazanym terminie odpowiedzieć na nie w sposób pełny, rzetelny i jasny, nawet jeśli dotyczą one innego podmiotu (np. dłużników, kontrahentów). Brak odpowiedzi lub jej wadliwość może skutkować nałożeniem dotkliwych kar.

Jeżeli przedsiębiorca otrzyma od Prezesa UOKiK postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, winien niezwłocznie podjąć działania celem ochrony swoich praw oraz wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy. Może to wymagać analizy tysięcy dokumentów finansowych i umów, a także zaangażowania zasobów pracowniczych. Konieczne jest więc podjęcie działań bez nieuzasadnionej zwłoki.

Jak możemy pomóc?

Zobacz



Informacje zamieszczone w niniejszym materiale nie stanowią porady prawnej. W razie potrzeby indywidualnego wsparcia bądź zainteresowania kompleksowym szkoleniem z ustawy antyzatorowej, prosimy o kontakt: katarzyna.wiese@trape.pl.